

Flamenc o flamenco?

À

Hem de dir flamenc o *flamenco*? Jo ho tinc clar: dic flamenc quan parlo en català i *flamenco* quan parlo en castellà. Fer una altra cosa no em semblaria natural. La qüestió no és anecdòtica i va apareixent regularment. **Lluís Cabrera** la va tornar a exposar dimarts passat en la presentació del nou cicle Born de Cançons. **Cabrera** defensa que es pot dir sempre *flamenco*. Jo l'admiro per la seva perspicàcia morentiana i el respecte molt. Gairebé sempre estic d'acord amb el que opina. I per descomptat, de flamenc en sap molt més que jo. Però en aquest punt crec que s'equivoca.

Sigui com sigui, el terme *flamenco* ha fet fortuna. Es fa servir al Taller de Músics, en programacions artístiques escrites en català, a l'Esmuc... I també hi ha musicòlegs de bona fe que diuen *flamenco* i no flamenc, pensant-se que així parlen més acuradament o són més autèntics. Però no. Hi he pensat molt i n'he parlat amb gent de criteri: com deia el savi **Vujadin Boskov**, el futbol és futbol (no football) i el flamenc és flamenc. Oi que diem Mèxic encara que els habitants d'aquest país diguin Méjico (o Mexico, si ens posem en plan ianquis)? A mi, que dos modernets barcelonins parlin entre ells dient London en lloc de Londres em sembla una impostura.

Lluís Cabrera es preguntava per què diem flamenc i no diem *tang* enlloc de tango o *fad* enlloc de fado. Resposta: perquè aquestes músiques no han tingut a Catalunya la presència i tradició que sí que ha tingut el flamenc. Segurament, si el fado hagués tingut una presència popular i sostinguda a casa nostra, hagués sorgit el terme 'fat' o 'fadu'. I seria meravellós. Les llengües responen a l'ús que en fa la gent, i les llengües vives i riques s'amotllen al món que les envolta adaptant paraules d'altres llengües segons la fonètica i els usos propis. Així neixen les paraules noves i així s'enriqueix la llengua.

Si anem més enllà i estem d'acord que una llengua és, abans de res, un sistema de comunicació, però també una plasmació de la visió del món que tenen els seus parlants, convindrem que l'existència del terme català 'flamenc' denota que aquesta música té prou presència i importància en l'imaginari català per merèixer una paraula pròpia. Per això no entenc per què coi hem de dir 'flamenco', com si estiguéssim parlant d'una música exòtica de la Polinèsia. Per sort, el flamenc viu i creix entre nosaltres.

En fi, que cadascú parli com li sembli, mentre ens entenguem. I als que, llegint llegint, han arribat fins aquí, els recomano que vagin a escoltar **Pere Martínez** el 2 d'abril al Mercat del Born de Barcelona. Fa flamenc del bo!